

На 1 януари Българската православна църква почита паметта на Свети Василий Велики /330 -379г./ , известен също и като Василий Кесарийски християнски светец, архиепископ на Кесария Кападокийска, църковен писател и богослов.

Един от тримата светители - отци на Църквата / ранните християнски теолози и писатели на Църквата, които оказват голямо влияние върху по-късното богословие. Почитаните в православията отци на Църквата са Светите Три Светители: Василий Велики, Григорий Богослов, Йоан Златоуст, като и Атанасий Велики./ заедно с Григорий Богослов и Йоан Златоуст.

Част от живота си Свети Василий Велики бил епископ на град Кесария в днешна Мала Азия.

Там, под ръководството на Свети Василий Велики е бил построен благотворителен

град известен, като Василиада, в който монасите се грижели за болни, прокажени, сираци и други нещастни хора. Този град на милосърдието и днес е най-добрият пример за организирана социално-благотворителна дейност.

В Римокатолическата църква Свети Василий Велико е наричан също доктор на църквата.

Автор на многочислени проповеди и писма на богословска тематика (от тях са съхранени до наши дни над 300).

Основните му творби са "За Светия Дух" (On the Holy Spirit), три книги срещу арианеца Евномий, проповеди върху шестте дни на сътворението на света. Неговият „Шестоднев“ е преведен на редица езици, а на български – от Йоан Екзарх в годините на Златния век по време на Първото българско царство при управлението на цар Симеон Велики.

Василий Велики е най-известен с правилата за монашески живот, които създава, съсредоточени върху живота в монашеската общност, литургичните молитви и труда.

Той особено се погрижил за благолепието на богослужението, като установил строг ред и въвел всенощни бдения с антифонно пение на паслми, а като паметник на дейността му за реформиране на богослужебното наследство винаги ще служи и съставената от него Василиева св. Литургия, която се изпълнява десет пъти през църковната година и се запазила в Цариградска, Сирийска и Александрийска редакции. Това свидетелства, че употребяваният днес текст е претърпял през вековете някои промени допълнения на св. Василиевия оригинал.

Василий Велики се представя пред Бога на 1 януари 379 година.

Почитан е като светец от Православната, Римокатолическата, Епископалната, Англиканската и Лутеранската църкви.

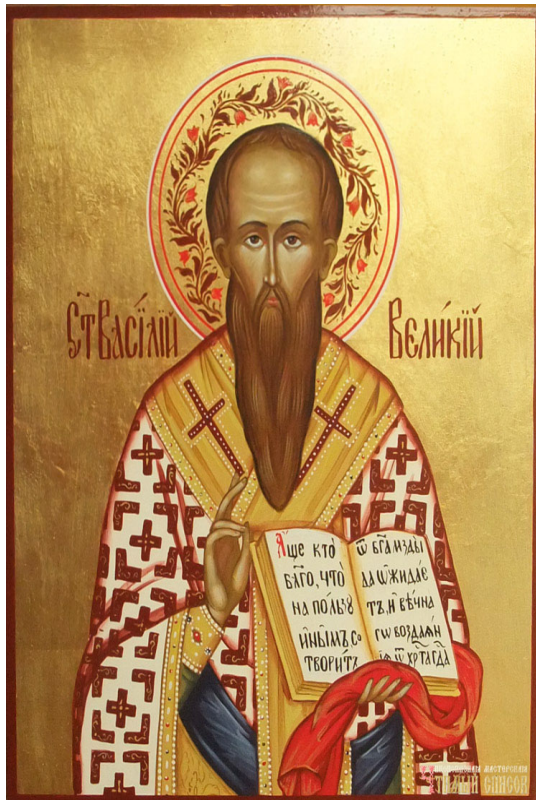
Свети Василий Велики е смятан за покровител на епископите, на миньорите, ораторите и проповедниците.

Лекува епилептиците, Помага за успех в работата и бизнеса, Помага срещу завист, Помага за приемане в желано учебно заведение, Помага при започване на ново начинание, Помага при работа свързана с тежък труд

Свети Василий помага срещу магии, уроки, зли сили и душевни заболявания. Той пречиства мислите и грешните желания, дава надежда при униние и отчаяние. При всяка скръб и изкушение добре е да се помолим на този светец.

Бъдещият велик християнски теолог и светец Василий Велики се родил около 330 г. в Кесария Кападокийска. Благородна и богата, славна и благочестива била християнската фамилия, в която той се родил и израснал. Неговото детство и младини преминали през царуването на Константин Велики (306-337 г.) и на неговите синове, но бащата на майка му, света Емилия, загинал мъченически при гонението на Диоклетиана (284-305 г.), а дядо му по баща цели седем години крил семейството си из гъстите лесове на Понтийската планина, разположена по южното крайбрежие на Черно море.

Баща му, Василий Старши, бил виден ритор и адвокат в Кесария Кападокийска и оженен за благородната и богата девица Емилия, която родила пет дъщери и петима синове. Най-възрастната от сестрите, св. Макрина, загубила преждевременно починалия си жених и посветила себе си на монашеско целомъдрие, а останалите четири се задомили. Един от братята се поминал в ранно детство, а най-малкият, талантливият юноша Навкратий, загинал по време на лов. Другите двама братя на Василий – бъдещите епископи Григорий Нисийски и Петър Севастийски – били причислени към благодатния лик на православните светци.

Ранното си възпитание Василий получил от аскетически настроените жени в своето семейство, но най-голям дял в него принадлежал на баба му св. Макрина Старша (†340 г.). Тя се родила в Понтийския град Неокесария, помнила добре наставленията на своя незабравим учител, Неокесарийския чудотворец св. Григорий (213-270 г.), ученик на Ориген, и вложила в сърцата на многобройните си внуци такива благоплодни светлини, които превърнали семейството в общество от светци. Сам великият светител пише по-късно с благодарност: "Понятието за Бога, което придобих в детинство от блажената си майка и баба, растеше в мен с развитието на ума".

Василий поучил началното си образование от едноименния си баща, и блестящите умствени дарби, които проявил, подтикнали родителите му да го изпратят в най-добрите тогавашни училища. Той минал през школите на Кесария, Цариград и Атина. Там слушал лекциите на езическите мъдреци и на ритора Химерий, като изучил и новоплатониците, които оказали известно въздействие върху мислите и учението му.

В Атина разцъфтяла започнатата в Кесария дружба на Василий с друг бъдещ

Автор: Николай Божков

Неделя, 01 Януари 2017г. 04:05ч. - Последна промяна Неделя, 10 Декември 2017г. 00:53ч.

християнски светец Григорий Назиански Богослов. Те "знаели само два пътя – към християнската църква и към преподавателите на външните науки". Около тях се групирал малък кръжок от другари, които преследвали сериозните цели на самообразованието. Опити да влезе в него направил и Юлиан Отстъпник, бъдещият злополучен император, но не получил тяхното доверие. Още в Атина Василий и Григорий си дали дума заедно да водят живот на християнски подвижници.

Но от самия му брат, св. Григорий Нисийски (†394 г.), който описал неговия и на света Макрина живот, узнаваме, че Василий не се отличил с висота на християнското си настроение в началото след връщането си в Кесария, където преподавал красноречие при възторженото одобрение на своите слушатели. Увлечен от своите успехи, той горделиво и със самомнение гледал на своята ученост и никого не намирал равен на себе си. Под влияние на сестра си Макрина – ревностна и вдъхновена християнка – той скоро надвил изкушенията на младостта и с подкрепата на св. Григорий Богослов решил да посвети себе си на съзерцателен живот. Едва сега, когато бил 30-годишен, той бил кръстен в река Йордан от Йерусалимския епископ Максим.

Към 357 г. Василий предприел пътешествие на Сирия, Палестина, Египет и Месопотамия, за да получи лично впечатление от духа на монашеството. При посещенията си на знаменити подвижници той бил поразен от тяхното изумително въздържание от храна, пиене и сън. В него възгоряло непреодолимо желание да им подражава. На връщане от монашеския Изток св. Василий се отбил в Атина, за да премери силата на своята умъдрена и окрилена вяра с прочутите словесни гладиатори от празните и шумни словопрения на линеещите философски школи. Кесарийският ритор бил неотразим.

Василий обърнал много езичници към истинския Бог и много пъти през живота си доказвал правилността на поетичното сравнение от неговата богослужебна прослава, която го приличава на пчела, която носи мед за правоярващите и уязвява със жилото си еретиците. Той много пъти искал да срещне и своя предишен учител Евул. Най-сетне го открил в едно от атинските предградия сред оживено спорещи философи, всеки от които търсил да смае останалите, а всички чакали от Евул да разреши една логическа трудност. Василий неочаквано се намесил, намерил незабавно блестящ отговор и сразил възражението на софиста. Всички били поразени и се питали: "Кой е този?" Евул веднага отвърнал: "Бог или Василий!" И, като отпратил своите ученици и приятели, прекарал три денонощия с кесарийския си ученик в спасителни беседи.

- В какво се изразява висшата мъдрост? - запитал Евул.

- В помненето на смъртта! Ако ние действително по-често мислехме за смъртта, нямаше да се привързваме толкова силно към непостоянните земни блага, а повече щяхме да се стремим да придобиваме вечните. Една е телесната слава, а друга – природата на безтелесното. Никой не може да се наслаждава и на двете едновременно, защото "никой не може да слугува на двама господари" (Мат. 6:24).

Много убедително говорил Василий Велики на езическия философ за греха и покаянието, пороците и добродетелите, за смъртта и възкресението, за наградата и наказанието, за спасението и проклятието в отвъдната вечност, в която "око не е виждало, ухо не е чувало и човеку на ум не е идвало това, що Бог е приготвил за ония, които Го обичат" (1 Кор. 2:9). Накрая прехласнатият и потресен елински мъдрец възкликнал:

О, небоявление Василие! Чрез тебе вярвам в единия Бог Отец, Вседържител, Творец на небето и земята, чакам възкресението на мъртвите и живота в бъдещия век! А доказателство за моята вяра в Бога е това – всичко, каквото притежавам, предавам в ръцете ти, останалото време от живота си ще прекарам с тебе и желая рождението с вода и Дух!

- поклонническото си пътешествие и завръщането от Атина преподобният . Василий избрал за своето аскетическо уединение едно поетично кътче край река Ирис. От другата страна на същата река в това пустинно място на Понтийската област майка му, света Емилия, и сестра му, света Макрина, основали женски манастир. На приятеля си Григорий/бъдещият велик християнски светец Григорий Богослов/ той пише: "Бог ми откри жилище по сърце, дадено ми е да видя в действителност това, за което ние мечтаехме някога с тебе. Тук има висока планина, покрита с гъста гора и напоявана откъм север с бистри, прохладни потоци. В подножието се намира обширна долина, обкръжена от всички старани с гора и богата с поточета. Два дълбоки дола я разделят на две части. От единия край се спуска речен водопад, а другият е преграден от непроходима планина".

В това прекрасно усамотение Василий приканил и Григорий, но неговите синовни задължения към престарелите родители в близкия Назианс не позволявали на приятеля му да изпълни общата им атинска мечта за съвместен подвижнически живот. Все пак Григорий Богослов успявал понякога да навести приятеля си и тогава младите подвижници прекарвали блажени дни в молитва, във физически труд и в изучаване на

Свещеното Писание.

Няколкогодшните подвизи на преподобният Василий край бреговете на Ирис започнали да привличат жадуващи за отшелничество люде, които създавали все нови и нови свети обители. Така било по целия православен Изток през IV век. Василий не странял от тези нови ревнителни на иноческия подвиг и дори сам станал игумен. Още от поклонничеството си в Египет той отдал предпочитанието си на общителните манастири.

Според него пълното отшелничество застрашавало слабите и лишените от опитно ръководство подвижници. Едни изпадали в горделиво самочувствие, а други се лишавали дори от здравия си разсъдък. Многолюдните пък общежителни манастири изпадали в друга крайност. Техните ръководители отделяли прекалени грижи за икономическите интереси на обителите, а необходимото обременяване на иноците с прекален ръчен труд отвличало подвижниците от молитвата и духовното съзерцание. Великият Василий избрал смесената форма на монашеското житие, която обединявала в едно всички светли страни на отшелническото и общежителното подвижничество. Епохални за източната аскетика станали прочутите "Правила за монасите", които той съставил заедно със св. Григорий. Отличителна черта на Василиевските манастири било широкото практикуване на благотворителността.

След смъртта на Дианий (362 г.) за епископ на Кесария Кападокийска бил избран Евсевий. Благочестив и обичан от народа, но неподготвен, той твърде скоро трябвало да разбере, че липсата на богословска подготовка прави невъзможно епископското служение, особено в тревожната епоха на тогавашните еретически смущения.

Автор: Николай Божков

Неделя, 01 Януари 2017г. 04:05ч. - Последна промяна Неделя, 10 Декември 2017г. 00:53ч.

Автор: Николай Божков

Неделя, 01 Януари 2017г. 04:05ч. - Последна промяна Неделя, 10 Декември 2017г. 00:53ч.
